

ΤΑ ΨΙΜΥΘΙΑ ΠΑΡ' ΑΡΧΑΙΟΙΣ

ΜΕΓΙΣΤΗ ἡτο ἡ διάδοσις και τροχήσις τῶν ψιμυθίων παρ' ἀρχαίοις. Ιδίως ἐν Ρώμῃ ἡ ψιμυθίωσις ἡτο κοινὴ διά τε τὰς γυναικας και τους ἄνδρας. Ο Κικέρων ἔψεγε δριμύτατα τους ἀκολούθους του Κατιλίνα, ὃς ἀναιδῶς ἐπιδεικνύοντας τὰ δείγματα τῆς διαφθορᾶς των — τὰ μῦρα και τὰ ψιμύθια, δι' ὃν ἥλειφοντο. Κατ' ἀρχὰς ἡτο ἐν χρήσει τὸ ἐρυθροῦν ψιμύθιον, προελθόν ἐκ θρησκευτικοῦ ἐθίμου, κατὰ τὸ δοποῖον τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ἐβάφοντο διὰ μινίου. Ἐντεῦθεν ἐγενικεύθη ἡ πορφυρᾶ βαφὴ ἐν Ἰταλίᾳ. Ο Πλίνιος ἀφηγεῖται, ὅτι τόσον ἡτο διαδομένη ἡ χρήσις αὐτῆς, ὥστε ὁ θριαμβεύων νικητὴς ἐβαφε τὸ πρόσωπον ἐρυθροῦν ὃς ἐκπροσωπῶν τὸν Δία τοῦ Καπιτωλίου. Τὸ αὐτὸ ψιμύθιον ἡτο ἐν χρήσει και παρὰ τοῖς Μήδοις κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κύρου, ὅστις, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, παῖς ἔτι ὃν και ἴδων τὸν Ἀστυάγην μὲ τὸ πρόσωπον ἐψιμυθιωμένον και μὲ φενάκην εἰς τὴν κεφαλήν, ἀνέκραξε : « Πόσον ὡραῖος εἶνε ὁ πάππος μου ! »

Κατὰ τὸν Πλαῦτον και τὸν Προπέρσιον οἱ Ρωμαῖοι, ὃς και οἱ Ἑλληνες, μετεχειρίζοντο τὸ ἐρυθροῦν. Ἄλλ' ὑστερον ἡ γυναικεία φιλαρέσκεια ἐπεξήτησε τὴν χρήσιν και λευκοῦ ψιμυθίου και διαφόρους ἄλλους συνδυασμούς. Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιεῖτο χῶμα γαλακτῶδες, ἔξαγόμενον ἐκ Χίου, ἡ δέξειδιον τοῦ μολύβδου, οὗ ἐγγνώριζον τὴν παρασκευήν.

Ἐπὶ τῶν Καισάρων αἱ γυναικεὶς ἔκαμναν ὑπερβολικὴν χρῆσιν τῶν ψιμυθίων. Μετεχειρίζοντο ἐρυθρᾶ ἡ λευκὰ διὰ τὰς παρειάς, μελανὰ διὰ τὰς ὁφρᾶς ἢ τὰς βλεφαρίδας, κυανᾶ διὰ τὰς ἐπὶ τῶν κροτάφων φλέβας, κλπ.

Οι Λατīνοι σατυρικοὶ κατειρωνεύοντο πικρῶς τῶν μεθόδων τούτων τῆς γυναικείας φιλαρεσκείας. Ο Μαρτιάλης σκώπτει τὴν Φάρουλαν, φοβουμένην νὰ ἐκμέση εἰς τὸν ὅμβρον τὸ ἐκ κιμωλίας γῆς ἐπικεχρισμένον πρόσωπον, ἐνῷ ἡ Σαβέλλα ἀποκρύπτει τὸ ἐκ ψιμυθίου στρῶμα τοῦ ἴδιοῦ της ἀπὸ τὰς καυστικὰς ἀκτηνας τοῦ ἥλιου. Ο δὲ Πετρώνιος, λοιδορῶν θηλυδρίαν κομψεύμενον, οὗ τὸ ἐκ ψιμυθίου ἐπίστρωμα εἶχε παρασυρθῆ ὑπὸ τοῦ ἴδρωτος, παραβάλλει τὴν μορφήν του πρὸς ἀμμοκονίαμα διαλυθὲν ὑπὸ τῆς βροχῆς.

Ο Μαρτιάλης, σκώπτων καυστικώτατα τὴν γυναικείαν φιλα-

ρέσκειαν ἀγωνιζομένην ν' ἀναπληρώσῃ διὰ ψευδῶν χαρίτων τὴν φυσικὴν ἔλλειψιν ἡ ἀσχημίαν, λέγει πρὸς τὴν Γόλλαν :— « Καθ' ἣν ὥραν εὐρίσκεσαι εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἡ κόμη σου διευθεῖται παρά τινι κουρεῖ τῆς ὁδοῦ Σουβουράνης, ὅστις καθ' ἐκάστην πρωΐαν σοῦ κομίζει τὰς ὄφρους σου, τὸ δὲ ἑσπέρας σοῦ ἔξαγουν τοὺς ὀδόντας σου, ώς τὴν ἐσθῆτα σου. Τὰ θέλγητρά σου εὐρίσανται ἐντὸς ἑκατὸν διαφόρων ἀγγείων, τὸ δὲ πρόσωπόν σου δὲν κοιμᾶται μετὰ σοῦ ».

Διὰ τὴν ἀκόλαστον Μεσσαλίναν ἔλεγε : « Τὰ δύο τρίτα τῆς Μεσσαλίνας εὐρίσκονται κεκλεισμένα ἐντὸς πυξίδων· ἡ τράπεζα τοῦ καλλυντηρίου της εἶνε συντεθεὶμένη ἀπὸ ἑκατὸν ψεύδη, καὶ ὅταν αὐτὴ ζῇ ἐν Ρώμῃ, ἡ κόμη της ἐρυθραίνεται ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ρήνου. Οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ αὐτῇ ὅτι τὴν ἀγαπᾷ, διότι ὅτι ἐν ἐκείνῃ ἀγαπᾷ δὲν εἴνε ἐκείνη, ὅτι δὲ εἴνε ἐκείνη, δὲν δύναται τις ν' ἀγαπήσῃ ».

« Ο δὲ Λουκίλος, εἰς ἓν ἐπίγραμμά του πρός τινα τοιαύτην φιλάρεσκον, λέγει :— « Ἡγόρασες κόμην καλῶς κεκομιωμένην, ψιμύθιον, πομμάδαν, κηρόν, ὀδόντας . . . Ἄλλα ἓν προσωπεῖον θὰ σοῦ ἐκόστιζε ὀλιγώτερον ! »

Καὶ ὁ Λουκιανὸς ἐσατύρισε σκληρῶς τὴν κατάχρησιν ταύτην : « Ἐάν, λέγει, ἡδύνατο κανεὶς νὰ ἴδῃ τὰς γυναικας αὐτὰς ἐξεγειρομένας τῆς κλίνης των, θὰ ἐνόμιζε ὅτι εὐρίσκετο ἐνώπιον πιθήκων ! »

Τὸ δραστηριώτερον ἰατρικὸν

« Η ύπηρε τῷα (εἰσέρχεται λαχανισμένη καὶ τρέμουσα εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ κυρίου).— „Αχ! ἀφέντη! . . . „Ελάτε μέσα! . . . „Η κυρία ἀδιαθέτησε ἔχαφνα . . . Νὰ τρέξω νὰ φωνάξω τὸ γιατρό; . . .

„Ο κύριος (ἀτάραχος καὶ χωρίς νὰ στραφῇ διόλον).— „Οχι τὸ γιατρό . . . Καλλίτερα νὰ φρέξης νὰ φωνάξῃς τὴν μοδίστρα της! . . .